

BRUTYÓ JÁNOS

1911. november 20. Makó, Csongrád vármegye – 1987. január 10. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Pap Jenő

FŐBB TISZTSÉGEI

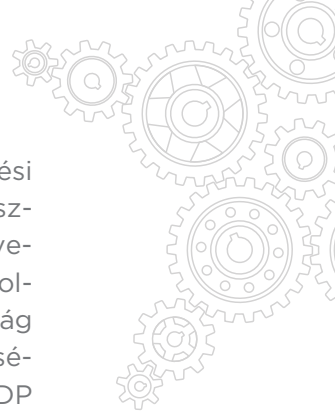
A Magyar Építőmunkások Országos Szabad Szakszervezete főtitkárhelyettese	1950. március 16.–1950. december 7.
Az Építő-, Fa- és Építőanyag-ipari Dolgozók Szakszervezete főtitkárhelyettese	1950. december 7.–1951. január 27.
Építésügyi miniszterhelyettes	1951. január 27.–1955. július 30.
Az Építő-, Fa- és Építőanyag-ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, illetve főtitkára	1955. július 30.–1959. november 9.
Az MSZMP KB tagja	1957. június 29.–1966. december 3.
A Szakszervezetek Országos Tanácsa főtitkára	1959. november 9.–1965. június 28.
Az MSZMP PB póttagja	1962. november 24.–1966. december 3.
A Szakszervezetek Országos Tanácsa elnöke	1965. június 28.–1966. december 19.
A MSZMP Központi Ellenőrző Bizottsága elnöke	1966. december 3.–1982. június 23.
Az MSZMP KB tagja	1982. június 24.–1987. január 10.

PÁLYÁJA

Nincstelen parasztcsaládból származott, szülei, Brutyó Pál és Tóth Mária napszámosként keresték kenyerüket. Apja az I. világháborúban elesett, anyja attól kezdve egyedül nevelte négy gyermekét.

A hat elemi elvégzése után cselédnek szegődött, 15 éves korától napszámosként dolgozott, majd kitanulta az ácsmesterséget. Anyja 1930-ban bekövetkezett halála után Budapesten vállalt munkát, és a Békásmegyeryhez tartozó Csillaghegyen telepedett le. 1933-ban belépett a Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetségébe (MÉMOSZ), 1934-ben az ácsszakosztály vezetőségi tagjává választották, s még abban az évben, a Kommunisták Magyarországi Pártja féllegális szervezetének számító Egyesült Szakszervezeti Ellenzéken keresztül, kapcsolatba került az illegális kommunista mozgalommal. Részt vett az 1933-as, majd az 1935-ös nagy építőmunkássztrájk szervezésében (utóbbi idején a sztrájkbizottság tagja volt), 1936-ban pedig a MÉMOSZ központi vezetőségi tagjává választották.

1945 elején a Magyar Kommunista Pártot szervezte Csillaghegyen, s emlékiratai szerint az új rendőrség megalakításában is szerepet vállalt. 1945 őszén az MKP csillaghegyi szervezetének titkára lett, e minőségében beválasztották a helyi nemzeti bizottságba is. 1946-ban két hónapos pártiskolára küldték, amelynek elvégzését követően

a szentendrei járási pártbizottság élére állították. Az 1947. augusztusi országgyűlési választások után a pártközpontba helyezték, a Központi Vezetőség Szervezési Osztályán (a Magyar Dolgozók Pártja 1948. júniusi megalakulása után Központi Szervezési és Instruktor Osztály) Szabolcs és Szatmár-Bereg vármegye instruktoraként dolgozott. 1949-től rövid ideig az MDP agrárpolitikáját a szegény- és középparasztság körében érvényre juttató Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége (Défosz) Központi Vezetősége titkára volt, innen került 1950 márciusában az MDP Politikai Bizottsága 1949. augusztus 11-i ülésének határozata alapján megregulázott (maradék érdekvédelmi szerepétől megfosztott), iparági alapon átszervezett építőmunkás-szakszervezet (a Magyar Építőmunkások Országos Szabad Szakszervezete – MÉMOSZ – nevet 1950. december 9-én változtatták Építő-, Fa- és Építőanyag-ipari Dolgozók Szakszervezetére) főtitkár-helyettesi székébe. Visszaemlékezései szerint feladata az épülő Sztálinvárosban (akkor még Dunapentele), illetve Dunai Vasműben folyó szakszervezeti munka irányítása volt.

1951. január végén építésügyi miniszterhelyettesé nevezték ki, hatáskörébe tartoztak a személyzeti, a munka- és oktatási ügyek, valamint az anyagellátás és a gépesítés. 1955. július végétől elnökként (1957-től titkárként, majd főtitkárként) ismét az Építő-, Fa- és Építőanyag-ipari Dolgozók Szakszervezetét vezette, az 1956-os forradalom után aktívan közreműködött az önállósodás útjára lépett szakszervezeti mozgalom visszatételésében az immár Magyar Szocialista Munkáspártnak nevezett állampárt szoros felügyelete alá. 1957. júniusban az MSZMP KB tagjává, 1958. novemberben országgyűlési képviselővé választották (parlamentari mandátumát élete végéig megőrizte), 1961. október–1963. március között a kollektív államfői testületnek, az Elnöki Tanácsnak is tagja volt. 1959. novemberben a budapesti pártbizottság élére került Gáspár Sándort váltotta a Szakszervezetek Országos Tanácsa főtitkári székében. Funkciójának köszönhetően 1962. novemberben póttagként beválasztották az MSZMP PB-be, 1964-ben megbízták az Állami- és Kossuth-díj Bizottság elnöki teendőinek ellátásával is.

1965. júniusban a SZOT főtitkári tisztségét át kellett engednie a visszatért Gáspárnak, helyette a protokolláris elfoglaltságokkal járó elnöki pozíciót kapta meg. 1966. decemberben az MSZMP IX. kongresszusán a párt Központi Ellenőrző Bizottsága elnökévé tették meg, amely a párt szervezeti szabályzata értelmében PB- és KB-tagságának feladásával járt együtt. Ezt a párthierarchiában formálisan magasnak számító (a KEB ellenőrizte a KB pénzügyeit, járt el a fegyelmi ügyekben, vizsgálta ki a párttagok panaszait), mégis súlytalan posztot (a döntések meghozatalában, bár a PB-ülésein jelen lehetett, nem vehetett részt) közel 16 évig töltötte be. 1982. júniusban nyugdíjazták, és ismét KB-taggá választották. E tisztségét a SZOT-ban viselt elnökségi és az építőmunkások szakszervezetében elfoglalt központi vezetőségi tagságával együtt élete végéig megtartotta.

FŐ MŰVEI

A munkásmozgalom erősítéséért. Táncsics Kiadó, Budapest, 1975.

Pártegység és Pártfegyelem. Beszéddek, cikkek, 1968–1978. Kossuth Kiadó, Budapest, 1979.

Munkásévek. Visszaemlékezések. Kossuth Kiadó, Budapest, 1980.

A választott úton. Beszéddek, cikkek, nyilatkozatok. Népszava Kiadó, Budapest, 1983.

IRODALOM

Maris János: Tevékeny élet. Brutyó János munkássága. *Propagandista*, 1985/5.

Brutyó János, 1911–1987. *Népszabadság*, 1987. január 13.

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyíró András. Interart Kiadó, Budapest, 1989. 266–267.